

"אף על פי כן" - עלייה בהשקעה - הסרת חסמים לתעסוקת עולים

הצעה להחלטה

מ ת ל י ט י ם, בהמשך להחלטת ממשלה מספר 932 מיום 23.9.2023 ולהחלטת ממשלה מספר 2104 מיום 4.8.2024 בעניין הסרת חסמים לתעסוקת עולים, עם השלמת עבודת מטה מקיפה שנעשתה ועל מנת לאפשר שילוב עולים במקצועות רישוי בישראל בסמוך לעלייתם-

1. ראיית חשבון-

א. להטיל על משרד המשפטים לפעול בתוך 90 יום להסדרת מעמד של 'רואה חשבון עולה חדש המועמד לרישיון ישראלי' (להלן – 'רואה חשבון עולה') – כך שעולים חדשים בעלי רישיון לראיית חשבון במדינה זרה ובעלי ותק של שנתיים לפחות בעיסוק במקצוע באותה המדינה, יוכרו ככאלה על ידי מועצת רואי החשבון בהתאם למדיניות הפטור מבחינות והתמחות הנקוטה בידה, באופן שיאפשר להם להיקלט ביתר קלות במקצוע בישראל, מבלי לגרוע מהוראות חוק רואי חשבון, התשט"ו-1955 ובחובת הרישוי הנדרשת לצורך הצגה, פעולה וחתימה של בעל רישיון ראיית חשבון בישראל.

ב. משרד המשפטים יפעל להסברה ולהטמעה של מעמד 'רואה חשבון עולה' בקרב משרדי רואי החשבון בישראל.

ג. לרשום את הודעת משרד המשפטים לפיה יפעל לכך שתקופת העיסוק במעמד של 'רואה חשבון עולה' תוסדר באופן שיאפשר להכיר בה כשוות ערך לחובת ההתמחות המוטלת על רואה חשבון עולה לפי סעיף 4(א)(3) לחוק רואי חשבון, התשט"ו-1955 ותקנה 28 לתקנות רואי חשבון, התשט"ז-1955.

ד. לרשום את הודעת משרד המשפטים לפיה יפעל בהתאם להוראות תקנה 8(ב) לתקנות רואי חשבון, התשט"ז-1955, כך שעולה חדש עם רישיון ר"ח זר עד 10 שנים בישראל, ששפת אימו אינה עברית, ושלא למד בתיכון או במוסד להשכלה גבוהה בשפה העברית, יקבל תוספת זמן של 45 דקות לכל חלק של הבחינות בהן הוא מחויב לעמוד – דיני מיסים, דיני תאגידים ומשפט עסקי.

ה. להטיל על משרד העלייה והקליטה לפעול מול מוסדות אקדמיים רלוונטיים, להנגשת מסלול הלימודים החלופי לבחינות מועצת רואי חשבון, בהם מחויבים רואי חשבון מחו"ל כחלק מהליכי ההסמכה, כך שימוצה הפוטנציאל של מסלול זה להקל על אוכלוסיית העולים להשתלב בתעסוקה בישראל בתחום ראיית חשבון.

2. הוראה והוראת הגיל הרך-

להטיל על משרד החינוך לפעול כדי שתוך 30 יום ממועד החלטה זו-

א. לאפשר לעולה להגיש מסמכים נדרשים באופן מקוון עובר לעלייה, לצורך קבלת אישור עקרוני לעמידה בתנאי סף לאישור עיסוק במקצוע הוראה והוראת הגיל הרך

וכן לעניין הכרה בוותק שצבר העולה בעבודה זו בחו"ל, בכפוף לקבלת מספר זהות ישראלי.

ב. לקבוע כי עולים עובדי הוראה אשר יוכיחו רמת עברית מספקת לפי הגדרת משרד החינוך ובשיתוף משרד העלייה והקליטה, לא ידרשו ללמוד עברית.

ג. לקבוע כי עולים עובדי הוראה ישתתפו ב-"שנת השתלבות", המוכרת כשנת התמחות, במהלכה ילוו על ידי מורה ותיק וישתתפו בסדנאות עמיתים.

3. מודדים-

להטיל על מרכז למיפוי ישראל לפעול כדי שתוך 30 יום ממועד החלטה זו-

א. יתאפשר לעולה להגיש מסמכים הנדרשים להכרה ברישוי מודדים, באופן מקוון עובר לעלייה ולקבל אישור עקרוני על עמידה בתנאי סף לרישוי בכפוף לקבלת מספר זהות ישראלי.

ב. תקבע תקופת התאמות תחת מאמן מוסמך לתקופה בת 24 חודשים, אותה ניתן יהיה לקצר לתקופה של שנה בהתאם לתנאים.

ג. יתאפשר לעולים לגשת לבחינות הנדרשות על פי סעיף 9 לתקנות המדידות (מקצוע המדידה), תשמ"ב-1982 במהלך תקופת ההתאמות.

4. עובדים סוציאליים-

להטיל על משרד הרווחה לפעול כך שתוך 30 יום-

א. יתאפשר לעולים להגיש מסמכים הנדרשים להכרה ברישוי כעובדים סוציאליים, באופן מקוון לפני העלייה ולקבל אישור עקרוני לעמידה בתנאי סף, בכפוף לקבלת מספר זהות ישראלי והצגת המסמכים המקוריים.

ב. לאפשר רישום בפנקס העובדים הסוציאליים אחרי העברת המסמכים המקוריים והצלבה כי הם תואמים את מה שנשלח באופן מקוון, במידה ואכן קיימת התאמה כאמור, תשלח תעודת רישום בפנקס בסמוך לעלייה לישראל ככל שהעולה עומד בתנאים שנקבעו בחוק ובתקנות לעניין רישום בפנקס.

ג. לרשום את הודעת משרד הרווחה כי יפעל ביוזמתו או בעקבות פניית משרד העלייה והקליטה אליו, לכינוס ועדת מוסדות ותארים של המועצה לעבודה סוציאלית, לצורך בדיקת הבקשה להכרה בתואר מחו"ל בתוך 90 יום ממועד הגשת הבקשה בכפוף לתקנות המסמכים והשלמות ככל שיידרשו.

ד. ייבחן הצורך בכתיבת תכניות הכשרה ייעודיות לעולים, בשיתוף משרד הרווחה ומשרד העלייה והקליטה.

5. רופאים וטרינרים -

משרד החקלאות וביטחון המזון יפעל לבצע תיקוני חקיקה ותיקון נהלי המשרד, תוך 45 יום כך שיאפשרו-

א. הגשת מסמכים הנדרשים להכרה ברישוי לעיסוק ברפואה וטרינרית, באופן מקוון עובר לעלייה וקבלת אישור עקרוני לעמידה בתנאי סף לרישוי בכפוף לקבלת מספר זהות ישראלי.

ב. מתן אפשרות לפטור פרטני מבחינות לעולים חדשים בעלי מומחיות ממוסדות מוכרים וניסיון רב שנים (לפחות 10 שנים), ובתנאי שיעברו קורס מיוחד לעולים חדשים, אשר תוכנו יאושר על ידי השירותים הווטרינרים.

ג. לקבוע כי עולים העומדים בתנאי הסף לרישוי, יקבלו חיתר זמני לעיסוק, לתקופה של שנה אחת, אותו ניתן יהיה להאריך עד לתקופה של 3 שנים בסך הכל. החיתר הזמני יומר ברישיון קבוע בכפוף להשלמת הבחינות המוגדרות על פי תקנות הרופאים הווטרינרים (בחינת רישוי), תשנ"א-1991.

6. סוכני ביטוח, יועצים פנסיוניים ומשווקים פנסיוניים -

להטיל על הממונה על רשות שוק ההון, לפעול כך שתוך 90 יום ממועד החלטה זו-

א. עולה לעניין סעיף זה ייחשב כל מי שקיבל תעודת זכאות כעולה ממושרד העלייה והקליטה, החזיק ברישיון לתיווך לעניין ביטוח לרבות ייעוץ פנסיוני, מחוץ לישראל ועסק בתקופה של 3 שנים רצופות בסמוך לעלייתו בענף הביטוח בו הוא מבקש לעסוק ובלבד שלא חלפו שנתיים ממועד העלייה בפועל.

ב. יתאפשר למועמד עלייה המחזיק ברישיון כאמור בסעיף 6(א), במדינת המוצא, להגיש מסמכים הנדרשים להכרה ברישוי לעסוק במקצועות סוכני ביטוח, יועצים פנסיוניים ומשווקים פנסיוניים, באופן מקוון עובר לעלייה ולקבל אישור עקרוני לתחילת ההתמחות ולתקינות המסמכים, בכפוף לקבלת מספר זהות ישראלי.

ג. תינתן למועמד עלייה גישה למערכת מקוונת כבר מיום הגשת הבקשה, באופן לפיו הוא יוכל לעקוב אחר ההתקדמות בתהליך הרישוי וליצור קשר עם הרשות במצבים של בעיות או תקלות.

ד. יקבע כי משך הזמן למתן האישור העקרוני למועמד עלייה כאמור בסעיף (ב) לא יעלה על 14 יום מיום הגשת כל המסמכים הנדרשים לרשות.

ה. עובר לעלייה לישראל תינתן גישה לרשימת מאמנים רשומים.

ו. יוקצה גורם מטעמה שיהיה אחראי לטיפול בבקשות של מועמדי עלייה, וכן יהווה כתובת לטיפול בבעיות וחסמים של העולים במידה שכאלו יעלו לאורך הליך הרישוי.

ז. להביא בפני שר האוצר תיקון לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (בקשה לרישיון, הכשרה, התמחות ובחינות של סוכני ביטוח, יועצים פנסיוניים וסוכני שיווק פנסיוני), תשס"ו-2006, כמפורט להלן.

(1) לאפשר לעולים להתחיל את ההתמחות לפני מעבר בחינות היסוד המוגדרות על פי התוספת הראשונה לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח)

(בקשה לרישיון, הכשרה, התמחות ובחינות של סוכני ביטוח, יועצים פנסיוניים וסוכני שיווק פנסיוני), תשס"ו-2006.

2) לאפשר למאמן לאשר את קיצור משך ההתמחות של העולה, עד לתקופה של 3 חודשים.

7. מהנדסים ואדריכלים –

להטיל על משרד העבודה לפעול כך שתוך 30 יום-

א. תתאפשר לעולים הגשת מסמכים הנדרשים מרחוק ועובר לעלייה, לצורך רישום בפנקס המהנדסים והאדריכלים, וקבלת אישור עקרוני בכפוף להופעה בפני הוועדה המייעצת מטעמה של מועצת ההנדסה והאדריכלות ואישור הרשם.

ב. יקבע כי אדריכלים ומהנדסים אזרחיים במדור מבנים, יידרשו לעבור מבחן רישוי על פי המוגדר בתקנות המהנדסים והאדריכלים (תנאים לרישוי), תשס"ח-2007, וכן כי במבחנים אלה עולים יקבלו תוספת של חמש נקודות לציונם הסופי.

ג. ייבחן הצורך בכתיבת תכניות הכשרה ייעודיות לעולים, בשיתוף אגף הכשרה מקצועית ומשרד העלייה והקליטה.

ד. להנחות את שר העבודה להגיש טיוטת תקנות המהנדסים והאדריכלים (רישוי וייחוד פעולות), התשכ"ז-1967, עד יום 1.5.2025, אשר תסמיך את הרשם, בהתאם להמלצת המאמן, לקצר את תקופת ההתמחות בפרק זמן של עד חצי שנה עבור עולים שיוכחו ותק תעסוקתי של 5 שנים ומעלה עובר לעלייה. התיקון המוצע יהיה פטור מהליך בחינת השפעות רגולציה מכיוון שמדובר על מקרה שבו השפעת הרגולציה על אינטרסים ציבוריים הינה זניחה. זאת כאמור בסעיף 19 להחלטת ממשלה מספר 2118 מיום 22.10.2014.

8. חשמלאים- להטיל על משרד העבודה, לפעול כך שתוך 30 יום יתאפשר לעולים להגיש באופן מקוון ועובר לעלייה, מסמכים הנדרשים להכרה ברישוי לעיסוק במקצועות החשמל ולקבל אישור עקרוני לרישיון בכפוף לקבלת מספר זהות ישראלי ובכפוף להופעה בפני ועדה מייעצת ואישור המנהל למתן רישיונות החשמל.

9. בהמשך להחלטת ממשלה מס' 2104, הממשלה רושמת לפניה את הודעת משרד העלייה והקליטה ואת הודעת משרד הבריאות כי ישלימו עד יום 1.5.2025 עבודת מטה ביחס להסרת חסמים רוחביים ופרטניים במקצועות הבאים: דימות, טכנאות רפואית, ריפוי ועיסוק, סיעוד, עובדי מעבדה רפואית, רוקחות, פיזיותרפיה, פסיכולוגיה, קלינאות תקשורת, רפואה, רפואת שיניים, תזונה.

10. יועצי השקעות, משווקי השקעות ומנהלי תיקי השקעות – לרשום את הודעת רשות ניירות ערך על כוונתה לקדם במהלך החודשים הקרובים הקלות לעולים בהתאם לסמכותה לפי חוק הייעוץ, על מנת לסייע בשילוב עולים במקצועות הנמצאים תחת פיקוחה, תוך שמירה על הבטחת המקצועיות של מקבלי הרישיונות וההגנה על המשקיעים.

דברי הסבר

רקע כללי

מדינת ישראל, מדינת הלאום של העם היהודי, היא הבית הלאומי היחיד לכל זכאי השבות ברחבי העולם. קליטתם הראויה של העולים החדשים לישראל מכח חוק השבות מהווה משימה לאומית בעלת חשיבות עליונה, בייחוד לאור ההתגברות של אירועי האנטישמיות ברחבי העולם בשנה האחרונה. מעבר להיבט הערכי והלאומי, עולים רבים נושאים עמם ניסיון מקצועי יקר ערך וכישורים איכותיים שרכשו במדינות מוצאם, ואלו יכולים לשמש מנוף משמעותי לתרומה לחברה הישראלית ולכלכלתה. למעשה, לאורך שנות קיומה של המדינה, העולים היוו כוח מניע מרכזי בהתפתחות המשק הישראלי ובהצלחתו הכלכלית. תרומתם הפוטנציאלית של העולים לישראל גדולה ואינה מנוצלת עד תום. נתוני משרד העלייה והקליטה מלמדים כי כרבע מהעולים מחזיקים במשלח-יד הדורש השלמת תהליך רישוי בישראל, ובממוצע יעלו מדי שנה 10,000 עולים אשר מחזיקים במקצוע הדורש רישוי.

בדיקת המשרד מעלה כי עולים רבים אינם משלימים את הליך הרישוי, או אינם עולים כלל, בשל הנטל הבירוקרטי וחוסר הוודאות הכרוכים בהשלמת הליך רישוי בישראל. בהשוואה בינלאומית, חסמי הכניסה לתעסוקה בישראל הם גבוהים ביחס ליתר מדינות ה-OECD, כאשר במדד חסמי הכניסה של הארגון מדורגת ישראל במקום השני מהסוף ברכיב "מגבלות על חופש התנועה". על פי ההערכות, אחוז העולים בעלי משלח-יד הדורשים רישוי שאינם עולים מתוך חשש מבירוקרטיה וחוסר יכולת לעבוד במקצוע המקורי בהם עבדו במדינת המוצא עומד על כ- 10% עד 15%. על כן, בהמשך להחלטות ממשלה 1737 ו-2225 ולאור החלטת הממשלה 932 בדבר הסרת חסמים בירוקרטיים ורגולטוריים בהליכי הרישוי העבירה הממשלה בתאריך 4.8.2024 את החלטת ממשלה מספר 2104, "אף על פי כן" - הסרת חסמים לתעסוקת עולים, שמטרתה להסיר חסמי רישוי ולעודד העסקת עולים ועלייה לישראל.

בהחלטה זו הצעות יישום להחלטת הממשלה מס' 2104, וכולל את תיקוני החקיקה והצעדים הפרקטיים הנדרשים מכל אחד מהמשרדים המעורבים.

מאז 2018 עלו לישראל 1,804 עולים שעסקו, או שהחזיקו ברישיון לעסוק, כרואי-חשבון. כחלק מתהליך קבלת הרישיון המוגדר על פי פרק ג' לחוק רואי חשבון, תשט"ו-1955, נדרשים העולים להציג מסמכים המעידים על ביצוע התמחות של שנתיים לפחות בישראל או מחוץ לישראל, לעבור בחינות שונות המוגדרות בחוק, ובסופן לבצע התמחות נוספת שאורכה לא יפחת מ-6 חודשים, חרף ניסיונם התעסוקתי הקודם או התמחותם בעבר. נוכח כך, מבוקש לבצע התאמות חקיקה כפי שמפורט בנוסח ההחלטה.

מאז 2018 עלו לישראל 7,278 עולים שעסקו, או שהחזיקו ברישיון לעסוק, כעובדי הוראה והוראה לגיל הרך. כחלק מתהליך קבלת הרישיון המוגדר על פי הוראת קבע מס' 0029 – חדש לחזור מנכ"ל, נדרשים העולים להציג מסמכים המעידים על רכישת תואר אקדמי ותעודת הוראה וכן לעבור בהצלחה שנת התמחות המורכבת מסדנאות, חונכות, לימודי עברית והערכה מסכמת. כלל העולים המבקשים לקבל רישיון כמורים מתבקשים לעבור את שנת ההתמחות

במלואה, חרף ניסיונם התעסוקתי הקודם. על מנת להקל על עולים בשים לב לנסיון תעסוקתי קודם, כמו גם הצורך בעובדי הוראה בישראל, מוצעות ההתאמות בנוסח ההחלטה.

מאז 2018 עלו לישראל 128 עולים שעסקו, או שהחזיקו ברישיון לעסוק, כמוודדים. כחלק מתהליך קבלת הרישיון המוגדר על פי תקנות המדידות (מקצוע המדידה), תשמ"ב-1982, נדרשים העולים להציג מסמכים המעידים על השכלתם והכשרתם, לעבור מבחן עיוני ומבחן מעשי ולהשתתף בתקופת התאמנות תחת מודד מוסמך שאורכה שנתיים. בתום תקופת ההתאמנות נדרשים העולים לעבור מבחן מסכם וראיון אישי. נוכח העובדה שאין הרבה מודדים בישראל, הביקוש אליהם בישראל ועל מנת להקל על העולים בשים לב לנסיון תעסוקתי קודם, מוצעות ההתאמות בנוסח ההחלטה.

מאז 2018 עלו לישראל 419 עולים שעסקו, או שהחזיקו ברישיון לעסוק, כעובדים סוציאליים. כחלק מתהליך קבלת הרישיון המוגדר על פי חוק העובדים הסוציאליים התשנ"ו-1996, נדרשים העולים להציג מסמכים המעידים על השכלתם. מסמכים אלו נבחנים על ידי רשם העובדים הסוציאליים אשר אמון על קבלת החלטה בדבר רישום בפנקס העובדים הסוציאליים. בשים לב לצורך במטפלים בישראל, ככלל ובפרט בתקופה זו, ועל מנת להקל על עולים בשים לב לאמור, מוצעות ההתאמות בנוסח ההחלטה.

מאז 2018 עלו לישראל 220 עולים שעסקו, או שהחזיקו ברישיון לעסוק, כרופאים וטרינרים. כחלק מתהליך קבלת הרישיון המוגדר על פי חוק הרופאים הווטרינרים, תשנ"א-1991, נדרשים העולים להציג מסמכים המעידים על השכלתם ולהיבחן בבחינת רישוי עיונית. עם עלייתם לישראל, יכולים העולים לקבל רישיון זמני לתקופה של חצי שנה, אותו ניתן לחדש עד 4 פעמים עד לתקופה מרבית של שנתיים וחצי. על מנת להקל על עולים בעלי ניסיון וותק מקצועי, מוצעות ההתאמות בנוסח ההחלטה.

מאז 2018 עלו לישראל 137 עולים שעסקו, או שהחזיקו ברישיון לעסוק, כסוכני ביטוח, יועצים פנסיוניים או משווקים פנסיוניים. כחלק מתהליכי קבלת הרישיון המוגדרים על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א-1981 וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), תשס"ה-2005 נדרשים העולים לעבור בחינות שונות המוגדרות בחוק וכן להשתתף בהתמחות שאורכה שישה חודשים. על מנת להקל על עולים בעלי ניסיון וותק מקצועי, מוצעות ההתאמות בנוסח ההחלטה.

מאז 2018 עלו לישראל 17,110 עולים שעסקו, או שהחזיקו ברישיון לעסוק, כמהנדסים או כאדריכלים. כחלק מתהליך קבלת הרישיון המוגדר על פי חוק המהנדסים והאדריכלים, תשי"ח-1958, נדרשים העולים להציג מסמכים המעידים על השכלתם, להופיע בפני וועדה מקצועית ולהירשם בפנקס המהנדסים והאדריכלים, לעבור בחינות שונות המוגדרות בחוק ולבצע התמחות, חרף ניסיונם התעסוקתי הקודם או התמחותם בעבר. על מנת להקל על עולים בעלי ניסיון וותק מקצועי, ובשים לב למספרים הגבוהים של עולים המגיעים עם ניסיון במקצועות אלה, מוצעות ההתאמות בנוסח ההחלטה.

מאז 2018 עלו לישראל 260 עולים שעסקו, או שהחזיקו ברישיון לעסוק, כיועצי משווקי או מנהלי תיקי השקעות. כחלק מתהליכי קבלת הרישיון המוגדרים על פי חוק הסדרת העיסוק

בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, תשנ"ה-1995, נדרשים העולים לעבור בחינות שונות המוגדרות בחוק וכן להשתתף בהתמחות שאורכה שישה חודשים עבור יועץ השקעות ומשווק השקעות ותשעה חודשים עבור מנהל תיקי השקעות. העולים זכאים כבר כיום להקלות בדרישות הרישוי על רקע ניסיונם התעסוקתי או השכלתם, ובכוונת רשות ניירות ערך לבחון הקלות נוספות. לפיכך, מוצעות ההתאמות בנוסח ההחלטה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

כפי שהציג משרד העלייה והקליטה ברקע להחלטת הממשלה 2104, לקליטה מיטבית של עולים חדשים משכילים ובעלי מקצועות נדרשים, צפויה השפעה חיובית על כלכלת ישראל והתבררה הישראלית. על פי מחקר של ה-International Monetary Fund (IMF) שנערך ב-2023 ישנו קשר מובהק בין קליטה ראויה של גלי עלייה משמעותיים לבין שיפור בפריון העבודה במשק. בנוסף, לעליית עולים בעלי רישיון ולשילובם המהיר בתעסוקה צפויה השפעה חיובית על רווחת הציבור במקצועות המצויים במחסור במשק או מקצועות בהם אוכלוסיית העובדים הופכת מבוגרת יותר, דוגמת רופאים ועובדי בריאות אחרים במערכת הבריאות הציבורית, או עובדי הוראה.

גורם אחראי למעקב (בהחלטה שעל פי מהותה טעונה מעקב אחר ביצועה)

משרד העלייה והקליטה

תקציב

ההחלטה אינה טעונה תוספות תקציביות.

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם - אין

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם:

- שר האוצר- מאשר
- שר המשפטים- מאשר
- שר החינוך- מאשר
- שר התקלאות- מאשר
- שר הרווחה- מאשר
- שר הבינוי והשיכון- מאשר
- שר העבודה- מאשר

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

החלטת ממשלה מס' 2104 מיום 4 לאוגוסט 2024 (להלן: **החלטת ממשלה מס' 2104**) בדבר הסרת חסמים רגולטוריים בהליכי הרישוי, לעודד עלייה לישראל, וכן על מנת לסייע לעולים במיצוי הפוטנציאל המקצועי שלהם תוך קידום השתלבותם במקצועות הנדרשים בשוק העבודה בישראל.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

מצ"ב

סיווגים*

סיווג ראשי: החלטה ביצועית

סיווג משני: אופן עבודת הממשלה

תחום פעולה עיקרי: ישראל והעם היהודי

מגיש: שר העלייה והקליטה

**י"ד בשבט התשפ"ה
12 בפברואר 2025**

ה' בשבט תשפ"ה
6 בפברואר 2025

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה

נושא הצעת ההחלטה: אף על פי כן – הסרת חסמים לתעסוקת עולים

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ביום 27.9.2023 התקבלה החלטת ממשלה מספר 932 'עלייה בהשקעה' – הסרת חסמי רישוי ועידוד העסקת עולים (להלן – החלטה 932). בעקבות החלטה זו נערכה עבודת מטה מקיפה ומחקר כלכלי על השלכות הרגולציה של רישוי עולים והתקיימו ישיבות עם כלל המשרדים המוזכרים בה, תוך מיקוד בעניינים שטיפול בהם עשוי להקל משמעותית על תעסוקת העולים במקצועם ולהיטיב עם המשק והכלכלה בישראל.

בהמשך לעבודה האמורה, התקבלה החלטת ממשלה 2104 ביום 4.8.2024 (להלן – החלטה 2104) אשר הטילה על המשרדים המוזכרים בהחלטה 932 האמורה לאפשר לזכאי שבוע שפתחו תיקי עלייה בעלי מקצועות מחו"ל אשר לעיסוק בהם בישראל נדרש רישוי, להגיש בקשות לרישוי באופן מקוון עוד טרם עלייתם לישראל, וכן לפעול כך שיתאפשר שילובם בתעסוקה בישראל, בסמוך לעלייתם, במקביל להשלמת הליכי הרישוי בישראל.

ההצעה הנוכחית באה לעגן את השינויים המוסכמים בכל אחד ממקצועות הרישוי המנויים בה, אשר יש בהם כדי לקיים את שנקבע בהחלטות 932 ו-2104.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

עבודה כלכלית שהכין משרד העלייה והקליטה ואשר צורפה כנספח להחלטת ממשלה 2104, מראה כי הנטל הרגולטורי הקיים בישראל באשר להליכי רישוי מקצועי, מהווה חסם עלייה בפני 10-15% מהזכאי העלייה במדינות המערב השוקלים לעלות לישראל, וכן הוא מקשה עד מאוד על אלה שבוחרים לעלות שאינם יכולים לעבוד במקצוע בו עבדו בארץ מוצאם עד לתום תקופה

טלפון: 0733972146
פקס: 02-5661163
כתובת: קפלן 2, ירושלים 9195016
אתר: www.klita.gov.il

הכל כדי שתרגישו בבית

ארוכה הנדרשת להסדרת הרישוי בישראל. העבודה האמורה העלתה כי משך קבלת הרישוי המקצועי בישראל עומד על 6-12 חודשים ובמקרים רבים גם על יותר מכך.

אוכלוסיית העולים בשנים הראשונות לקליטתה בישראל, היא אוכלוסייה מוחלשת מבחינות שונות ובהן: השפה, הכרת המנטליות והבירוקרטיה, קשרים חברתיים והשילוב הפעיל בחיים בישראל בהקשרי תעסוקה ומשפחה.

רב רובם של העולים בעלי המקצועות הטעונים רישוי בישראל, הם בעלי ותק במקצועם בארץ מוצאם ועל כן יש להפעיל עבורם דרישות רישוי שונות ומותאמות מאלה הנדרשים ממי שאך סיים את לימודי המקצוע.

המחוקק הישראלי מכיר בצורך לקבוע העדפה מתקנת לעולים בישראל. מדינת ישראל קבעה כבר במגילת העצמאות את עקרון העלייה וקיבוץ הגלויות כעקרון הראשון בין העקרונות עליה מושתת המדינה, ומאז פרטה עקרון זה למעשים בחוקים ובהחלטות ממשלה שונות שקבעו העדפה מתקנת של העולים בתחומים שונים.

כך לדוגמא נקבעו העדפות לעולים בחקיקה בעניין מס הכנסה, מס רכישה, סיוע בשכ"ד לעולה ועוד.

בתחום התעסוקה נקבעה העדפה מתקנת לעולים במספר חוקים ובהם גם: חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959; חוק הסדרת העיסוק במקצועות בריאות, תשס"ח-2008; תקנות רופאי השיניים (הגדרת תחום עבודתם של טכנאי שיניים והסדרתה), התשמ"ו-1986; תקנות הצלילה הספורטיבית (תעודות), תש"ם-1980, וצו לשכת עורכי הדין (בטוחות לעניין עורך דין זר), התשע"ב-2012.

בשנים האחרונות, תוך הבנה של התועלת הכלכלית הרבה שצומחת לישראל מהעלייה, הממשלה החליטה, ביצעה ומבצעת גם כיום, תכניות מיוחדות לעידוד עולים בעלי מקצועות נדרשים בישראל כמו הרפואה, ההנדסה, תחומי מדע שונים ועוד, אשר במסגרתן ניתנו וניתנים תמריצים ייחודיים לעולים בעלי מקצועות אלה.

לאור האמור, העדר העדפה מתקנת ביחס לעולים בתחומי הרישוי התעסוקתי, דווקא היא מייצרת פגיעה בשוויון המהותי ביחס לציבור העולים שכן היא פוגעת ביכולתם להשתלב באופן

הכל כדי שתרגישו בבית

טלפון: 0733972146
פקס: 02-5661163
כתובת: קפלן 2, ירושלים 9195016
אתר: www.klita.gov.il

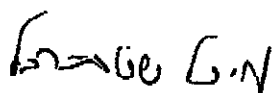

שווייני בשוק התעסוקה ביחס לישראלים ותיקים, ולכן ההעדפה המתקנת בהחלטה המוצעת היא נדרשת, עולה בקנה אחד עם החקיקה הקיימת ואין בה משום קושי משפטי.

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:
ההצעה הופצה לכלל הלשכות המשפטיות ולייעוץ וחקיקה במשרד המשפטים.
הערות שהתקבלו, הוטמעו.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד שהשר העומד בראשו מגיש את ההצעה:
אין מניעה משפטית לאשר את הצעת ההחלטה.

בברכה,

מיכל שטריט-רביל
היועצת המשפטית

הכל כדי שתרגישו בבית

טלפון: 0733972146
פקס: 02-5661163
כתובת: קפלן 2, ירושלים 9195016
אתר: www.klita.gov.il

